

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — 12 kor. | Negyed évre — — 3 kor.
 Fél évre — — 6 " | Egyes szám ára — 24 fill.
 Nyilttér soronként 50 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzügyi részét és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatkak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Társadalmunk betegségei.

Az ötödik évbe menő világháború a fejlődés korára ébresztette a magyart. Fő, forrong benne az őserő, s a nemzeti lényeg alakulása még nem bevégezett tény, hanem csak a vegyi folyamat egy átmenő állapota. A szerves és szervetlen anyagok még erős különválásban vannak; az egyik leülepszik a fenékere, a másik csomósodva uszkál a változó szintű folyadékban, a harmadik réteg pedig felszínre csap föl s ebből is habzó, tajtékos fehér anyag válik külön, mely ki-kicsap az üst széléin s mint elenyésző gőz keresi a távolságot...

Ez a kép erősen szimbolizálja a magyar társadalmi állapotokat mostanában.

Sehol a világon nincsen olyan tagolt állapot és sehol annyi balfelfogás, annyi ferde előítélet, annyi türelmetlenség, mint a mi magyar társadalmunkban.

Valami olyan színe van a dolognak, mintha visszafelé haladnánk a középkor századaiba, mintha nem is hallottunk volna még az egyenlőség, a testvériség martiraitól szentekké avatott tanokról.

A főnemes csak lóhátról beszél a köznemesrel, ez meg csak ujját nyújtja a „karthagói“ előnévvel ujonnan nemesített polgárnak. Emez pedig kiemelkedni érzi magát a polgári osztályból és kegyelmet gyakorol az értelmi osztály iránt, ha szóba áll vele. A lateiner felesége lenézi a kereskedő nejét, ez meg az iparost, aki viszont talált egy nálánál még alább álló népréteget, mellyel fölényét éreztesse.

Ez a létra aztán rendesen úgy alakul, amint a vallási és felekezeti szempont, vagy vagyoni állapot képezik a hágcsó fokozatait, amelyen az emberek kapaszkodnak, vagy lebzelnek. Mert nem okvetlenül szükséges, hogy valaki maga szerezzék a vagyont ahhoz, hogy kisebb polgártársait lenézzék s nem okvetlenül szükséges, hogy valaki abban a hitben szülessék, amelyben él, azért az egyik vallásfelekezet nyilvánosan lesajnálja a másikat s meggunyolja lelki meggyőződését is.

Ezekből a nyilvánvaló ferdeségekből származik aztán minden nyomoruságunk, minden társadalmi veszedelmünk.

Amig nem lesz egyöntetű, erőteljes nemzeti irányu magyar társadalom: amig az osztályok egymással csak ujjhegygel érintkeznek s csak üres léhaságok képezik a boldogulásnak egyetlen alkat elemét, addig nem fog eloszlani az a sivárság, amely most a társadalmi cselekvést törpévé bénítja és valósággal porba sújtja a haladás iránt való vágyat.

Ha a karriérhez — manapság — elégséges egy cimeres zsebkendő, vagy aranyszegélyű cvikker, akkor minek csodálkozunk az igazi erőteljes tehetség, az ambíció és önérték háttérbe szorulásán. A hatalmas tudós, akit a nemzeti geniusz nemzedékek átalakítására predestinált, félre fog állani a tudós szerénységével, mihelyest a köztéren egy cifra, üres és léha uraccsal kell összeütköznie.

A tehetség, az erő sohasem állhat az akar-

nokság mellé, mert kerül az összehasonlítást, mely úgy lehet, külsőleg a hátrányára üthet ki. Egy ur, akit tetőtől-talpig a borbély, a szabó, meg a suszter jó izlése állított a terem közepére, a felületesen szemlélő előtt valóságos remeke az embernek ahhoz a zseniális emberhez képest, aki nem fordított elég gondot a nyakkendőjére és gallérja finomságára. De a tisztelt társaság azért mégis a szép frizurát és az ügyesen kötött nyakkendőt tünteti, vagyis szerelmesebb az ügyesebb borbélyba, mint az emberi képességekbe és ember értékét képező tehetségekbe.

Ezért van aztán, hogyha nemzeti társadalomhoz, az erős egységes, hatalmas nemzeti társasághoz szólunk, hát nem jelentkezik senki, üres pusztába kiálltunk, mert a nemzetet éppen azok nem képezik, nem képviselik erőteljesen, akik azt hiszik, hogy csakis ők és egyedül ők képezik a nemzeti erőt.

Ennek pedig meg kell változnia rövid időn belül.

Azt hisszük, hogy az a vegyi folyamat, mely az üstben most folyik, a közel jövőben fog elérkezni ahhoz az időponthoz, mely a benne forrongó folyadékot egyforma vegyületté főzi s kidobja magából a salakot, a felszínen uszó s csak üres buborékokból álló habot...

Az egyöntetű, az együttlérző, az összetartó, igazán magyar társadalom fogja átvenni a nemzeti missziót, mely még betöltésre vár, hogy szilárdon ellentálló bástyáit építse meg a magyar nemzet jövőjének.

Csak ne keressük azokat a hajszálakat, amelyek annyira szétválasztanak egymástól bennünket, hanem lássuk meg azokat a nagy érdekeket, amelyek azt követelik, hogy összetartva együttesen dolgozzunk.

Akkor nem lesz beteges a magyar nemzeti társadalom!

Vederemo! *id. Szánthó Károly.*

A közigazgatási bizottság gyűlése.

F. hó 10-én tartotta Pogány Béla főispán előnktele alatt a közigazgatási bizottság havi ülését, melyen a választott tagok közül Ajtay Aladár dr., Barcsay Andor dr., Kriskó Bohus, Nemes József dr. és Pogány Károly jelentek meg.

Az alispáni jelentést Misinszky Vilmos tb. főjegyző terjesztette elő. A személyi ügyek köréből bejelenté, hogy Lázár Farkas alispán betegség miatt szabadságot vett igénybe. A szabadság eredetileg f. hó 12-ig terjedt, mint-hogy azonban a betegség hosszabb gyógykezelést kíván, az alispán e hó 20-ig marad távol a vizaknai gyógyfürdön. Csulay Lajos várm. főjegyző f. 2-től kezdődőleg 6 heti szabadságra ment. Hosszabb szabadsága van Gerbert Ottó dr. tb. másodfőjegyzőnek is.

A közigazgatási tárgyi ügyek köréből jelenté, hogy négy kaszáló századot vezényeltek ki gazdaközönségünk részére. Ezeket a jelentkező igénylők közt szétosztották. Ugyan-

igy járt el a vármegyei munkabizottság a rendelkezésre bocsátott 150 főnyi hadifogollyal.

A földművelésügyi miniszter 206.000 mm. szénát és 50.000 mm. őszi szalmát rótt ki a vármegyére s követelte ennek beszolgáltatását. Az alispán ezzel szemben arra kérte a minisztert, hogy tekintettel a vármegyei viszonyaira, elégedjék meg az önkéntes felajánlás útján összehozandó mennyiséggel. A felíratra válasz inég nem érkezett, ellenben egy másik rendeletében megengedte a miniszter, hogy az állattulajdonosok állatonként 3 mázsát számítva, havi takarmányszükségletüket a termelőktől szabad vásárlás útján fedezhessék.

Az aratás céljaira ugyancsak a földművelésügyi miniszter 14 mm. aratózsineget adott ki a vármegyének. Ez gépenként 30 kgmos mennyiségekben az igénylők között szét is osztották.

A közélmezési kormánybiztos az alispánnak folytonos és alaposan indokolt előterjesztésére a folyó gazdasági év utolsó és legnehezebb két havára a lisztkontingenst 16 wagonról 22-re emelte fel. A mult havi szükséglet meg is érkezett s ezt megfelelően szétosztották. A július 15-től augusztus 15-ig terjedő szükséglet leszállítása folyamatban van már.

A bizottság az alispáni jelentést hozzászólás nélkül tudomásul veszi.

Ezután Botka István pénzügyigazgató terjeszti elő havi jelentését, mely szerint jövedelmi adóban 30.820, hadmentességi díjban 769, illetékben 25.033, fogyasztási adóban 279.098 qohányban 56.323 koronával több, egyenes adóban 6622 koronával kevesebb foly be mult hónapban, mint az előző év június havában.

Benkő András kir. tanfelügyelő a népoktatási állapotokról szóló jelentésében kiemeli, hogy a mult hónppal lezárult tanévben sem szűntek meg a háborus nehézségek és akadályok. A tanítók hadbavonulása és helyettesek hiánya miatt az elmúlt tanévben is több iskola szünetelt, az iskolai mulasztások ezzel is nagymérvűek voltak, ami a tanítás eredményét károsan befolyásolta. A polgári iskolák kedvezőbb helyzetben voltak. Ezek akadály nélkül s megnyugtató eredménnyel működtek. A brádi polgári leányiskola első évfolyama most fejeződött be. Az új iskola beigazolta életképességét.

A tanfelügyelő ezután ifj. Lukács Albert marossolymosi tanító és Schmidtbergerné Medzihrádszky Mária Petrozsényi tanítónő fegyelmi ügyeit referálta. A bizottság mindkettőjük ellen a közoktatásügyi miniszter teneletének megfelelően vétkes mulasztás, illetőleg durva magatartás miatt elrendelte a fegyelmi vizsgálatot.

Mahler Ignác műszaki tanácsos jelenté, hogy a közutak állapota az elmúlt hónapban általában jó volt, forgalmi akadály sehol sem fordult elő. A kavicsszállítás a közmunkahiány miatt teljesen szünetelt. Az államépíté-

szeti hivatal főnökének a miniszter 4 heti szabadságot engedélyezett, melyből június hóban 2 hetet vesz igénybe. Ez alatt a hivatal Sipos Béla kir. főmérnök vezeti.

Ismerteti a kereskedelmi miniszter leiratát a Hátszeg-karánsebesi postai szállítás rendezése tárgyában. A hátszeg-karánsebesi vasúti vonal mentén feladott postai küldemények csak Karánsebes irányban továbbítottak s így az az abnormis helyzet állott elő, hogy közvetlenül szomszédos de ellenkező irányban fekvő helyre feladott küldemény Karánsebes-Temesvár-Arad-Piskin keresztül végzett körforgás után jutott el. Ezt a sérelmes fonákságot Csulay Lajos vármegyei főjegyző fölszólására a bizottság a postaigazgatóság előtt fölhozta, s kérte az orvoslást, mit az igazgatóság megtagadott.

A bizottság erre a miniszter beavatkozását kérte, aki most közölte, hogy a sérelmes állapot megszüntetése iránt intézkedett.

Borbáth Vilmos árvaseéki elnök a hadiárva ügyeiről tesz jelentést. Ez idő szerint 1884 hadiárva van a megyében, kiknek tulajdonos része anyánál van elhelyezve.

Meskó Aladár dr. vármegyei főorvos tudomására hozza a bizottságnak a belügyminiszternek egy konkrét ügyből kifolyólag kibocsátott fontos rendeletét a titkos kéjelgésekből származó nemi betegségek megakadályozására. E rendelet felhatalmazza a hatóságot, hogy nemcsak a hivatásos kéjñőnek, hanem bárkit, aki titkos kéjelgéssel alaposan gyanítható, orvosi vizsgálatra kötelezhessen.

A spanyol betegség megyszerte föllépett minálunk is. Legtömegesebben Lupényban, elhalálozás azonban egyetlen esetben sem fordult elő. Ez az inflorenzászerű megpetegedés nagy hasonlatosságot tüntet fel a körülbelül 20 év előtt föllépett oroszánthával.

Közegészségügyi állapotaink, az említett betegségtől eltekintve, általában kielégítők.

Felhívás.

Hunyadvármegye alispánjának folyó évi július hó 16-án kiadott 278. számú távirati rendeletéből arról értesültem, hogy a folyamatban levő aratásnál és cséplésnél legkülönbözőbb visszaélések vannak elterjedve.

A gabonát learatják és mint szálás takarmányt értékesítik. Egyes gazdák a kicsépelet terménymennyiségeket egymás közt kikölcsönzik, vagy pedig a cséplőgépészszel egyetértve a gabonát nem kellőleg csépelel ki.

Ezen visszaélések alispán ur fentebb közölt számú rendelete szerint azért fordulnak elő, mert egyes átvevő bizottságok kötelességüket nem teljesítik, sőt a gazdaságok leszámoltatásánál nem járnak el szigorral.

Mindezek alapján ez uton is felhívom és utasítom a járásombeli átvevő bizottságokat, hogy a m. kir. miniszteriumnak 2490—918. M. E. számú rendeletét, valamint az ehez kiadott 12000—918. O. K. H. számú végrehajtási utasítást — melyek a Közélelmezési Értesítő f. évi 11. számában megjelentek — szigorúan és a legpontosabban tartásuk be, mert az átvevő bizottság azon tagja ellen, kinek mulasztásáról bárhonnán megbízható módon értesülök, a m. kir. miniszteriumnak 2201—918. M. E. számú rendelete 4. §-ban irt megtorló eljárás céljából alispán urhoz azonnal jelentést fogok tenni.

Szászváros, 1918. évi július hó 19-én.

Pogány Árpád, főszolgabíró.

* * *

Hasonló tartalmu felhívást bocsátott ki városunk polgármestere is, amelyben a fentiekkel azzal hozza a városi lakosság tudomá-

sára, hogy az alispáni rendelkezés értelmében szigorúan fog eljárni a vétkesekkel szemben. Itt említjük meg, hogy városunk területére két átvevő bizottság van kinevezve. Az egyiknek elnöke dr. Kristóf György, hatósági kiküldött Erőss Sándor, termelők érdekeinek képviselője Baicu Konstantin, a másiknak elnöke dr. Antoni Ede, hatósági kiküldött Vida Gyula, termelők képviselője Schuleri Károly. Az átvételt a Haditermény Rt. és a közlelmezési miniszter kiküldöttje fogja ellenőrizni.

Színház.

Alig tiz napja, hogy Krasznay Ernő színtársulata városunkba érkezett s máris teljesen megnyerte a közönség elismerését, tetszését. Ugy az igazgató, mint a társulat mindegyik tagja teljes odaadással, nemes ambícióval igyekezett a város műpártoló közönségét meghódítani, s az eddigi jelekből ítélve, ez sikerült is. A színházlátogatók száma napoként szaporodik, ami igazolja, hogy e derék társulat a háborus nehézségek dacára is fényesen megtudja állni helyét. Az elmúlt hét repertoírja bővelkedett az újdonságokban, amelyek estéről-estére nagy közönséget vonzottak a színházba. Az előadott darab mind egyikét kifogástalanul játszották s általánosságban elmondhatjuk, hogy e társulat az utóbbi időkben itt megjelent társulatokat minden tekintetben felülmúlja. A művészek, művésznők szerepeiket hűen kreálják s precíz és fegyelmezett játékkal a legszigorubb kritikát is kiállják. Az énekes darabokban a nők jobbak, de ez mit sem von le a társulat értékéből. Melegen ajánljuk a közönség figyelmébe a nálunk először játszó színtársulatot, amely a magasabb igényeket is ilyen ügyesen tudja kielégíteni.

Színre kerülnek: Tavasz és szerelem, A pacsirta (másodsor), Legénybucsu, Mágna Miska, Vasgyáros, A szépasszony stb.

Bagolyélet.

Örök homályban
Huhogva szálltam
A bu dalával.

Örök, nagy éjben
Élni nem éltem, —
De vérem elhullt.

A szemem bedült, —
Karikagyűrűt
Festett bubánat.

— S mikor tavasz jött,
A romok között
Meghalni vágytam . . .

Ferencz József.

NAPI HIREK.

— **Előléptetés.** A király dr. Grauer Bernát cs. és kir. törzsorvost, a helybeli katonai kórház parancsnokát főtörzsorvossá léptette elő.

— **Kitüntetések és előléptetések a 64-ik gy.-ezredben.** A király az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásért Nicolaus Hermann tart. századost a hadiékítményes III. o. katonai érdemkeresztrel a vitézségi érem szallagján a kardokkal tüntette ki. A német császár Szerb Sándor t. főhadnagyot a II. o. porosz királyi vaskeresztrel tüntette ki. Perján Péter és Krausz Sándor t. hadnagyk t. főhadnagyká, Grosz Simon, Lupás Sylvius, Hercz Manó, Glauber Alfréd t. zászlósok t. hadnagyká, Stancicz Iván t. egészségügyi zászlós t. e. ü. hadnagyká léptek elő.

— **Kitüntetések és előléptetések a 82. székely gy.-ezredben.** A király Spitzer Rudolf t. főhadnagyot az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásért a „Signum-laude”-sál tüntette. A király Márkus Mózes főhadnagyot századossá, Christ Ede, dr. Szabó József, Miklós István, Kovács Jenő, Borbáth Sámuel, Csont Sándor, Rudolfer Ferenc, Miklósi Károly, Berecz Gyula, Szeegő Mihály, Máyer Gusztáv, Sándor Imre, Dobay István és Fogarassy Balázs t. hadnagyk t. főhadnagyká, Hermann Rudolf számvivő hadnagyk t. főhadnagyká, Tauszig Sándor, Ligeti János, Tomaskó Rajmund t. zászlósokat t. hadnagyká léptette elő.

— **Előléptetés.** A király köpeczi Bocz Soma cs. és kir. hadnagyk — egy aknavető üteg parancsnokát, lapunk munkatársát — főhadnagyká léptette elő.

— **Rendkívüli megyei közgyűlés.** Az alispán, illetve helyettese a következő meghívót küldte szét a törvényhatósági bizottsági tagoknak: Főispán ur Öméltósága 90—1918. eln. szám alatt kelt intézkedésével a folyó évi július hó 23-ik nanjának délelőtti 10 órájára rendkívüli közgyűlést tűzvéni ki, van szerencsém t. címet, mint törvényhatósági bizottsági tagot, a vármegyei ház disztermében tartandó rendkívüli közgyűlésre tisztelettel meghívni azzal, hogy ezen rendkívüli közgyűlés egyedüli tárgya: 1. Zita királyné Öfelsége személyével kapcsolatban terjesztett rágalmak elleni állásfoglalás. Déva, 1918. július 12-én. Alispán helyett: Misinszky Vilmos, tb. főjegyző.

— **Áthelyezés.** A brassói csendőrkerület parancsnoksága Sass Ignác szászvárosi járásörmestert Körösbányára, Zölde Mihály fogarasi járásörmestert pedig Szászvárosra helyezte át.

— **Adakozzunk a „Vörös-Kereszt” egylet részére.**

— **Kézrekerült katonaszökevények.** Ügyes fogást csinált Gál Antal szászvárosi csendőrörmester és Forray György népf. csendőr, amikor két veszedelmes katonaszökevényt fogtak el, Szima Miklós perkászi és Kosztea Miklós nagyrápolti lakosok személyében, akik 1916. március hónapban szöktek meg a 23. honvéd gy.-ezredből. A két szökevényt a szászvárosi Kishegy erdejében sikerült elfogni, ahol bevallották, hogy állandóan a tordosi „Kornyet” nevű erdőben tartózkodtak, hol galyakból épített veremben laktak. A vallatás során kiderült, hogy az élelmet a közeli falvakból lopták, sőt 27 rendbeli lopást és 3 csalást is beismertek. A teljesen berendezett veremben több ruhament és élelmiszert, továbbá az egyiknél egy 6 lövetű töltött pisztolyt is találtak. A két bűnöst a nyomozás befejezése után a kolozsvári katonai ügyészségnek adták át.

— **Halálozás.** Súlyos csapás érte Klette Vilmos 82. gy.-ezredbeli tart. hadnagyk lapunk munkatársát; édesanyja özv. klettenhofy Klette Béláné sz. Docskál Mária f. hó 13-án Budapesten 47 éves korában meghalt. Hült tetemét f. hó 16-án a tarnocai családi sirboltban helyezték örök nyugalomra.

— **Gyűjtsünk vadgyümölcsöt.** A közlelmezési miniszter rendeletben közli a várossal, hogy hívja fel a lakosság figyelmét a vadon termő gyümölcsök; szeder, eper, galagonya, málna, kökény gyűjtésére. Az összegyűjtés eredménye közlendő az Orsz. Zölde-ség, Rózsálé és Gyümölcs rt.-gal, amely azt azután a konzervgyárosok és kereskedők közt, a közönség részére való eladás céljából szét fogja osztani.

Jegyezzünk hadikölcsönt!

— A váltó-óvás elengedése és elhalasztása. A kormány 2727/1918. M. E. szám alatt június 25-én rendeletet adott ki a váltókra, kereskedelmi utalványokra és közraktári jegyekre vonatkozó intézkedések újabb kiegészítése tárgyában. Eddig csupán az ápr. 2-ig lejárt váltók óvásait engedte el a kormány, míg a később július 1-ig lejárt váltók óvásainak határidejét csupán július 15-ig meghosszabbította. Most az új rendelet eme váltók óvásait elengedi és az 1918. július 1. után 1918. szeptember 30-ig lejárt váltók óvási határidejét 1918. október 15-ig meghosszabbítja. Egyelőre tehát semmiféle váltót sem kell megóvatolni és pedig aunnál kevésbé, mert minden valószínűség szerint egy negyed év múlva újabb hasonló rendelet újabb óvás elengedésével és elhalasztásával fog jönni. Érthetetlen, hogy a kormány miért szaporítja a rendeletek számát ezekkel a negyedévenként visszatérő irásokkal, mikor egyszersmindkorra kimondhatná, hogy az óvások felvételét a háboru végéig avagy visszavonásáig elengedi.

— A VIII-ik hadikölcsönre még e hó 24-ikéig (bezárólag) lehet jegyezni. Aki tehát eddig valamelyes okból még nem teljesítette ebbeli hazafias kötelességét, az a hátralevő pár nap alatt helyre hozhatja mulasztását. Akinek nincsen készpénze, az kössön hadikölcsönbiztosítást.

— Halálozás. Thiesz Márton pusztakaláni volt vendéglős f. hó 13-án 55 éves korában Szászvároson meghalt. Az elhunytban Táboroszy Dávid helybeli vendéglős a mostohabátyját gyászolja. Temetése f. hó 14-ikén ment végbe nagy részvét mellett.

— Felemelte a miniszter az ipari munkások fejadagját. A közlelmzési miniszter a nehezebb munkát végző ipari alkalmazottaknak, épúgy mint a mezőgazdasági munkásoknak, felemelte a fejkvótát. A miniszter rendelkezése szerint a bányamunkásoknak 350—400, a mozdonyvezetőknek és fűtőknek 500, az éjjeli munkásoknak 400 és minden más nehéz testi munkát végző ipari munkásnak 350 gr. lisztet kell napi fejadagként a városnak kiadni. A városi tanács állítsa össze a nehéz testi munkát végző ipari munkások listáját és az augusztusi liszt kiosztásnál már e szerint történjék a kiutalás.

— Betörők garázdálkodása. Folyó hó 13-áról 14-ére virradó éjjel ismeretlen tettesek behatoltak dr. Nagy Sándor főgimnáziumi tanár Klastrom-utcai lakásába s a kamrából elvittek egy zsák lisztet, egy bödön zsírt, azonfelül cukrot és szappant. A csendőrség nyomoz, de még eddig eredmény nélkül.

— A faggyúárak. A kereskedelmi miniszter 35.477 sz. rendelete megállapítja a marhából és juhból származó nyersfaggyúért fizetendő maximális árakat. A marhaszínfaggyú ára, ha a faggyurészek 3 kg.-nál kevesebbet nyomnak, 1.20 K, ha 3—10 kg.-t nyomnak, 3 K, ha 10—20 kg.-t nyomnak 4.50 K, ha 20—40 kg.-t nyomnak 6 K, ha 40—60 kg.-t nyomnak 6.50 K. Juhból származó nyersfaggyú 6 K-ba, elsőrendű tiszta fehér székfaggyú 4.60K-ba, másodrendű 3 K-ba kerül. A bél-faggyú ára 2.50 K, közvágóhidakon és más husfeldolgozótelepeken kitermelt faggyú ára 7 K kg.-ként.

— Az ingatlan forgalmának korlátozása az egész országban. A földmívelésügyi miniszter 1918. július 6-iki kelettel 55.000—1918. F. M. szám alatt rendeletet

bocsátott ki a 4000—1917. M. E. számú rendelet hatályának — Budapest székesfővárost és Fium várost és kerületét kivéve — az egész ország területére való kiterjesztéséről. A rendelet szerint az ingatlanok elidegenítéséhez vagy tíz évet meghaladó időre bérbe- vagy haszonbérbeadásához a hatósági hozzájárulás ezentul Budapestet és Fiumét kivéve, az egész ország területén szükséges. A város belsőségének területén azonban ilyen hatósági hozzájárulásra csak akkor van szükség, ha a földmívelésügyi miniszter ezt külön rendeletben már kimondotta vagy ezután fogja kimondani.

— Az emberiségnek 10%-a megvan fertőzve. A nemi betegségek s főleg a syphilis még kevéssel ezelőtt is, nem ugyanazon általános figyelemre méltattak, mint más fertőző betegségek, például a tüdővész. És mégis a leggyakoribb betegségek közé tartoznak, amelyek főleg a háboru folyamán nagymértékben terjedtek el. A legújabb tapasztalatok szerint bebizonyult tény, hogy ezen betegségeknek 10%-a syphilisként, vagy annak következményeként mutatkozik. Hogy a vérbetegség nemcsak az egyesek egészségére s életére, hanem ezeknek családtagjaira is milyen nagy veszedelmet jelent, szükségtelen külön megmagyarázni. Kötelessége minden egyes betegnek kellő időben orvosi segítyt igénybe venni. Alkalom nyílik erre a mi városunkban, ahol a legújabb vizsgálati módszerekkel és sok évi gyakorlattal (bakteriológiai vizsgálatok, salvarsan stb.) rendelkező szakorvos: dr. Tartler Vilmos a vérbetegségek gyógyítására ugy a férfiak, mint a nők részére berendezkedett.

— A 3 évnél fiatalabb üszők és tehének vasuton való szállítását és levágását tiltó 5700/1918. F. M. számú rendeletet a földmívelésügyi miniszter 6732/IV. I. számú körrendeletével hatályon kívül helyezte és felhatalmazta az alispánokat, hogy — amennyiben a takarmányhiány kényszerítő hatása azt feltétlenül szükségessé tenné, állatállományunk fentartásához fűződő felette fontos nemzeti és gazdasági érdekek szigorú szem előtt tartásával, — egyesek törvényhatósága területén fekvő egyes gazdaságok, községek (városok) vagy járáások, esetleg törvényhatóság egész területére is, a vármegyei gazdasági felügyelőségnek meghallgatása után a vasuti szállítási, illetve levágási tilalom alól további intézkedésig felmentést adhasson.

— Felhívás koszt- és szállásadókhöz! A helybeli ref. Kún-kollegium igazgatója felkéri mindazokat a szászvárosi lakosokat, akik az 1918—19. tanévre gimnáziumi tanulókat kosztba és szállásba elfogadni hajlandók, hogy ebbeli szándékukat az árak megjelölésével nála jelentsék be. E bejelentés ugy a szülők, mint a kosztadók könnyebbségére fog szolgálni, amennyiben sok utánajárástól lesznek megkímélve. Az igazgatóság a jelentkezőkből már most kifogja jelölni az intézeti szabályoknak megfelelő helyet, miáltal sem a szülők, sem a kosztadók nem lesznek kitéve annak, hogy az esetleges kifogások esetén a megkötött szerződést felbontsák.

— Mindennel és mindenben takarékoskodjunk, mert nem tudhatjuk, hogy a háboru meddig tart s mennyire veszi igénybe meglévő készleteinket!

Tanárok és tanítók ruhasegélye. A belügyminiszter a közszolgálati alkalmazottak részére annak idején elrendelte, hogy a saját részükre 1000 K, családtagjaik számára 400 K ruhasegélyt utaljanak ki. Most arról értesülünk hogy a tanárok és tanítók is hasonló

kedvezményben részesülnek. — Már kiosztották részükre az űrlapokat, melyek kitöltése után a ruhasegélyt megkapják. — A bevonult tanárok és tanítók ugyanilyen segélyben részesülnek, azzal a különbséggel, hogy saját személyükre 500 koronát kapnak, de a családtagjaik éppen ugy fognak részesedni a ruhasegélyben, mint a benem vonult tanárok és tanítók családtagjai.

— Számos közleményünk helyszüke miatt jövő számra maradt.

— A juhturó ára. A közlelmzési miniszter 70.100/1918. számú rendelete értelmében a fogyasztótól teljes és tiszta juhtejből készült, száraz anyagban legalább 45% zsírt és legföljebb 55% vizet tartalmazó csemege juhturóért 15 K legmagasabb ár igényelhető. A gyáros viszonteladótól ennek az árnak 85%-át igényelheti; ennél több a beszerzési csoportoknak, kávéházaknak stb. sem számítható.

Főorvos

Dr. Tinku Aurél

Fogorvosi és fogtechnikai rendelőintézet.

Rendel: d. e. 8—12. és d. u. 2—4.

Malom-utca 3. szám SZÁSZVÁROS. 17 2—

— Küldjünk katonáinknak alsó melegruhát, látsövet, termos üvegeket, teát, konyakot, likört, dohányt, csokoládét, caces-t. — Az adományokat köszönettel fogadja s a hadtápparancsnoksághoz juttatja a honvédelmi miniszterium Hadsegélyző hivatala Budapest, IV., Váci-utca 38.

— Eladó butorok. Politirozott két díófa ágy, egy konzol tükör, egy ruhaszekrény, éjjeliszekrény és egy női íróasztal. — Venni óhajtok egy pár lószerszámot és egy félfedelű könnyű fiakkert. Bővebbet e lap szerkesztőségében. 259 5—5

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon ismerősöknek, jóbarátoknak, akik szeretett testvérbátyámnak, Thiesz Mártonnak elhalálása feletti mély bánatunkat a temetésen való megjelenésükkel és részvétük nyilvánításával enyhíteni szivesek voltak, ugy a magam, mint a rokonság nevében ezuton mondok hálás köszönetet.

Szászváros, 1918. július 20.

Táboroszy Dávid.

NYILTTÉR.)*

Az e héten történt dohánykiosztásnál a városi villamosmű munkásai részére járó dohánymennyiséget a legjobb akarat mellett sem tudtuk kiadni. Emiatt Fleischer Mihály ur, mint városi villamosmű vezetője ugy a dohánytőzsdét, mint magánlakásomat kapcsolta az áramból (ezáltal 2 estén át sötétben maradtam) dacára annak, hogy a fizetési kötelezettségemet a villamosművel szemben mindig szabályszerűen teljesítettem. Kérdőre vonom Fleischer urat mi jogon járt így el velem szemben?

Az üzemvezető urnakézi az erőszakosságát melegen ajánlom ugy a városi tanács, mint az adófizető polgárok figyelmébe, mert elvégre ez a városi villamosmű a városnak vállalata, amely az áramszolgáltatást a fennálló szabály szerint kell hogy teljesítse, nem pedig az üzemvezető ur haragja, bosszúsága vagy szeszélye szerint.

Szászváros, 1918. július 20.

Lobstein Józsefné.

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményért nem vállal felelősséget a Szerk.

— Országosan elrendelik a kötelező menürendszert. A Közélmzési Hivatal napok óta beható tárgyalásokat folytat a vendéglős ipartársulat megbizattaival a menürendszernek az egész ország területén való alkalmazásáról. A tárgyalások eredményével jártak és a legközelebbi napokban megjelenik a kormány rendelete, a mely végleg szabályozza a vendéglői étkezés rendjét. A rendelet alapelve az, hogy a sokféle étel mellőzésével lehetőleg kevés számú ételre készüljenek el a vendéglősök és hogy az étlap szerint való étkezés helyett előírt menü álljon fix áron a vendégek rendelkezésére. Alapelve továbbá az, hogy a nemű legyen a vendéglői kiszolgálás legfontosabb része, nem mint eddig, a mikor sokhelyütt valóságosan lenézték a vendéget, a ki étlap szerinti étkezés helyett olcsó menüt akart. A kormány, igen helyesen, erre az álláspontra helyezkedett és rendeletében ezt a szempontot érvényesíti. A rendelet a vendéglőket különböző osztályokba sorozza és a szerint, a milyen vendégek járnak az egyes helyekre, osztja be őket az egyes kategóriákba. Minden vendéglős köteles menüt kiszolgáltatni, a melynek árát előre meghatározzák. A menü mellett joga lesz azonkívül az első kategóriába tartozó vendéglőknek ugynevezett luxus-ételek kiszolgálása is. Luxus ételek alatt értendő: kaviár, pástitum, finom hal, hizott hus, szárnyas vad, fácán stb., egyszerűen az olyan étel, a melyet a nagy tömegek nem fogyasztanak és a melynek árszabályozása csak a jómódu osztály érdeke lehet. Ezeket a jobb vendéglők továbbra is felszolgálhatják, mert a rendelet nem a gazdagokat, hanem a középosztályt akarja védeni és élelemmel ellátni. Mindazonáltal még ezeknek a luxus-ételeknek az árát is maximálják és ezek is csak hatósági áron szolgálhatók ki. Gondoskodni fognak azonkívül arról is, hogy a legigénytelenebb osztályok részére 3—4 koronás menü is kapható legyen. Bizonyos kategóriájú vendéglőknek ilyen menü kiszolgálása is kötelessége lesz. Az erre vonatkozó rendelet a legközelebbi napokra várható.

Eladó ház. Szászvároson, az Országúton lévő s az ipartestület tulajdonát képező földszintes ház eladó. (6 szoba, nagy kert, nagy udvar, csűr, istálló, pince stb.) Értekezhetni Kiss Károly ipartest. jegyzővel, Szászváros. 9 3—3

Eladó ház. Szabadkézből eladó Szászvároson a Régitemplom-utca 11. sz. alatti ház. (3 szoba, 1 konyha, kamara, mellékhelyiségek). Értekezhetni: Dinges Emma Szászváros, vasuti állomás. 11 3—3

Mindennemű zöldséget, főzeléket és gyümölcsöt veszünk.

Részletes ajánlatokat kér az Erdélyi Egyesült Kereskedelmi Rt. Déva. Sürgőnycim: Egyesült. Telefonszám: 60.

Villanyerőre berendezett motor és gépjavitó műhelyemet DÉVA, Aradi-ut 7. szám alatt újra megnyitottam. Elvállalok mindennemű vas- és fém-esztergályos munkákat, motor, gőzgép, cséplőgép, malmok, szivattyúk, fürdőberendezések javítását. Kiváló tisztelettel: 20 1—3

Gleichmann J. DÉVA.

Hátszegi Felső Kereskedelmi Iskola Női Kereskedelmi Szaktanfolyam. Fiú- és leányinternátus.

Érettségi vizsgálat. Egyéves önkéntesség. Állás közvetítés. — Prospektus ingyen. A délkeleti Kárpátok legszebb és leg-
251 egészségesebb vidékén. 6—

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság” könyvnyomdájában, valamint könyv- és papírkereskedésében egy ügyes fiú tanulóknak azonnal felvétetik.

Fényképészeti műtermembe egy 3—4 gimnáziumot végzett ügyes fiút, valamint egy 3—4 polgárit végzett leányt tanulóul felveszek. Személyes vagy írásbeli ajánkozások Róna Jenő fényképész címre Szászváros küldendők. 13 3—3

Eladó egy circa 16 méter hosszú cserépfedeles szétszedhető szénácsűr. Bővebbet szerkesztőségünkben.

VULPE TIVADAR fakeskedése Szászváros.

Értesítem a nagyra becsült építkező vevőközönséget, hogy szászvárosi **faraktáramban**

a következő anyagokat tartom: Faragott és fűrészelt épületfenyőfát, deszkát, léceket, építő-mezset, híres zombolyai Bohn-féle és lugosi nagy- és kiscserepet. Megérkeztek még: a könnigbergi, ujbányai prima piros quarztrahit

malomkövek minden méretben.

Gazdasági gépek:

egy- és kétsoros kukoricaültető- és kapálógépek, acélekék, szecs-kavágók.

Portlandi cement.

Felhívom becses figyelmét az építőközönségnek, hogy frissen faragott építőfenyőfát, gerendákat, szarufákat stb. direkt a székelyföldi fátelapemről, ugyszintén deszkát, cserepet, meszet, cementet, malomköveket és mezőgazdasági gépeket wagon tételekben vagy egyes építkezésekre vagy egyes darabokban is külön szállítok előnyös ár mellett, a kívánt állomásra. Bővebb felvilágosítást és részleges árajánlatot ad

VULPE TIVADAR fakeskedése

Szászváros, Országút 2/a. Telefon 30. 183 20—

HAJNÖVESZTŐ,

amilyen még nem létezett, rövid idő alatt dus haját növeszt és megakadályozza a hajhullást és megóvja a korai őszülést és az ősz hajnak eredeti színét visszaadja. Egy hónap alatt fényes eredmény.

Ára 10 és 15 kor. Illatszerek nagy választékban kaphatók. **BOTAR REGINA Budapest,** VII. ker., Erzsébet-körút 34/3. I. emelet. 18 1—5

Schuleri Frigyes

Részvénytársaság Szászváros.

Eladunk marosmenti, küküllőmenti faj-, asztali-, pecsenyeborokat, továbbá rumot, likőröket, különböző édesített pálinkákat nagyban és kicsinyben. Szolid árak! :: Pontos és gyors kiszolgálás! :: Telefonszám 9.

Tisztelettel:

Schuleri Frigyes Részvénytársaság Szászváros. 3—26

China-vasbor

Elsőrangú minőségű vérképző gyógyszer, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítőszert. 0000 Ára 6 korona.

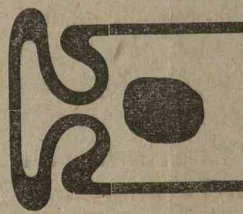
Kapható

DEMETER KORNÉL gyógyszerésznél Szászváros 9—231

Róna Jenő fényképészeti műterme Szászváros (Vásár-utca)

Olcsó árak!

Felvételek este is!

Felvételek házon kívül!

Fényképészeti cikkek

jutányosan kaphatók!

Tisztelettel értesítem a n. é. városi és megyei közönséget, hogy

fényképészeti műtermemben

a legjutányosabb árban, a legszebb kivitelben nemcsak nappal, hanem este is (erre szolgáló villanyfénynél) felvételeket eszközölök. Kiváncra háznál is teljesítek felvételeket!

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközölök. — Elvállalok mindennemű fénykép-nagyításokat. Raktáramban fényképészeti cikkek olcsó árban kaphatók.

Cégem eddigi jó hírnevére ügyelve arra törekszem, hogy t. megrendelőim és vevőim teljes megelégedését mindenkor kiérdemeljem. — A n. é. közönség pártogását kérve, maradtam teljes tisztelettel:

RÓNA JENŐ fényképész, Szászváros, (Vásár-utca) 4 3—